

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΚΛΑΡΑΣ ΝΤΕΛΑΙ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΓΑΠΗ

Κάτω από τὸν γκριζο οὐρανό, πατώντας ἀποφασιστικά στὴ λα-
σπωμένη γῆ, μιὰ νεα γυναίκα περνοῦσε ἀπ' τὸν δρόμο τοῦ Μον-
μρανού. Στὴν ἀκρὴ τῆς ὁδοῦ Μότσαρτ, στάθηκε μπροστὰ σ' ἕνα
καινούργιο σπίτι, ἔξω ἀπ' τὸ ὁποῖο ἦταν κολλημένο ἕνα ἐνοικια-
σηριο: « Ἐνοικιάζετε δωμάτιο, ἔκτον πά-
τωμα ».

Μπήκε στὸ θυρωρεῖο, τινάζοντας τὴν βρεμένη ὀμπρέλλα της.

— Τί δωμάτιο ἔχετε κυρία ;

Ἡ θυρωρὸς κούνησε μὲ κόπο τ' ἀρθρῖτικὰ πόδια της καὶ
εἶπε :

— Εἶνε γιὰ σᾶς, κυρία ;

— Μάλιστα !

— Εἶσθε μόνη σας ; Μήπως ἔχετε παιδιά, ἢ εἶσθε ἀνύπαν-
τρη;... Ἐδῶ δεχόμαστε μόνον οικογένειες... Ὁ ἰδιοκτήτης εἶνε
πολύ δύσκολος... Δὲν θέλει παπαγάλους, οὔτε σκύλους, οὔτε
παιδιά... Οὔτε κυρίους μόνους, οὔτε κυρίες μόνες...

— Εἶμαι παντρεμένη, διέκοψε ἡ ἐπισκέπτρια. Μπορῶ νὰ σᾶς
φέρω πιστοποιητικά... ἢ δωμάτιο ἔχετε ;

Ἡ θυρωρὸς τὴν κύτταξε μὲ ὕφος ἀνακριτοῦ :

— Εἶσθε χήρα ;

— Ὀχι.

— Ὄστε εἶνε περιττὸ, τὸ δωμάτιο εἶνε πολὺ μικρὸ γιὰ σᾶς.

Ὁ ἀντρας μου ταξιδεύει στὴν Ἀμερικὴ... Θὰ ἐπιστρέψῃ σὲ
πέντε χρόνια. Ἐγὼ ἐργάζομαι σ' ἕνα κατάστημα καὶ ζητῶ δω-
μάτιο, σ' ἕνα ἡσυχὸ καὶ τιμῶ σπίτι.

— Ὀχι, πού θὰ τὸ καυχιῶ, κυρία μου, εἶπε ἡ θυρωρὸς, παίρ-
νοντας τὰ κλειδιά καὶ ανεβαινοντας τὶς σκάλες, ἀλλὰ τὸ σπίτι
μας εἶνε ἀπὸ τὰ λίγα.. Μόνον καλοὺς καὶ τίμιους ἀνθρώπους
κρατοῦμε.

Ἐφτασαν στὸ ἕκτο πάτωμα καὶ μπήκαν σ' ἕνα δωμάτιο...

— Ἐδῶ, κυρία μου... Ἐκατὸν τριάντα φράγκα προπληρωτέα...

— Μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ δωμάτιο αὐτὸ μοῦ κάνει.

— Τότε νὰ περάσετε μετὰ δυὸ μέρες, γιὰ νὰ ζητήσουμε ἐν-
τωμεταξὺ πληροφορίες γιὰ σᾶς.

— Λέγομαι κυρία Ζὰκ καὶ εἶμαι ὑπάλληλος στὸ κατάστημα
τοῦ κ. Λεόν.

Ὅταν μετὰ λίγες μέρες ἡ κυρία Ζὰκ ἐπέστρεψε στὴν ὁδὸ Μό-
τσαρτ, ἡ θυρωρὸς ἦταν πολὺ περιποιητικὴ, γιὰτὶ ἡ πληροφορία
πού ἔλαβε γιὰ τὴν ἐνοικιάστρια ἦσαν μὲ τὸ παραπάνω ἱκανο-
ποιητικὴς.

* * *

Ὡς νοικάρισσα ἡ κυρία Ζὰκ ἦταν πρότυπο. Μαζεῦότανε νωρὶς
στὸ σπίτι της, πλήρωνε ταχτικά τὸ νοῖκι της καὶ δὲν δεχότανε πο-
τέ ἐπισκέψεις ἄλλες ἀπὸ τὶς πελάτισσές της.

Ἐνα βράδυ ὅμως, μιὰ γυναίκα ντυμένη μὲ μαῦρα, ἀνέβηκε στὸ
δωμάτιό της. Συζητοῦσαν λιγάκι ζωηρὰ καὶ ἡ φωνὴ τῆς κυρίας
Ζὰκ ἀκούστηκε ξαφνικὰ νὰ λείει :

— Νὰ τὸν ἀφήσω !... Ποτέ !

— Ἄκουσε, Ἀλίκη, ἀπάντησε ἡ μαυροφορεμένη γυναίκα... οἱ
γονεῖς σου ἔκαναν τὸ καθῆκον τους. Κύτταξε τώρα νὰ μετανοι-
ώσης !... ἄφησέ τον! Δὲν σοῦ ἀξίζει τέτοιος σύζυγος...

Κ' ἔφυγε κατεβαίνοντας γρήγορα τὴ σκάλα.. Ἡ Ἀλίκη ἔκλεισε
τὴν πόρτα καὶ κάθισε σὲ μιὰ
πολυθρόνα μὲ τὸ κεφάλι μέσα
στὰ χέρια της... Σὲ λίγο τὰ δά-
κρυά της ἄρχισαν νὰ τρέχουν
σιγά, ὅπως ἡ πρῶτες σταλαγ-
ματιές πρὸ τῆς καταγίδος. Κα-
τόπι ἕνας κλονισμὸς τῆς ἔσκιζε
τὸ στήθος πού ξέσπασε σ' ἕνα
ποτάμι ἀπὸ δάκρυα...

— Σκληροὶ !... Ἀπονοὶ !...

ψιθύρισε. Δὲν βλέπουν λοιπὸν ὅτι μέσκοτώνουν ; Ἐγὼ τοὺς ἀ-
γαποῦσα ὅμως καὶ τοὺς ἀγαπῶ ἀκόμα !... Ἀχ ! πόσο ὑποφέρω
μόνη στὸν κόσμον, μόνη γιὰ τέσσερα χρόνια ἀκόμα... Ἀχ ! Δὲν
ἔχω τὸ θάρρος !... Νὰ μποροῦσα τουλάχιστον νὰ τὸν ξαναἰδῶ !...
Ἐνα ἀπερίγραπτο θάρος τῆς ἔσφιγγε τὸ στήθος καὶ τῆς ἀφαι-
ροῦσε τὴν ἀναπνοή. Ἐβγαλε μιὰ πνιγμένη φωνή.

— Ἀέρα! Θέλω ἀέρα!...

Κ' ἔτρεξε στὸ παράθυρο. Ὁ δροσερὸς ἀέρας τῆς νύχτας τὴν
ζωογόνησε. Ἐκλείσε τὰ μάτια, ἡ κρίσις τῆς πέρασε σιγά-σιγά,
ἀλλὰ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ἀκόμα ἀφθονα. Μιὰ στιγμὴ θυμήθηκε
τὴν Ἐλβετία, ὅπου εἶχαν περάσει τόσο εὐτυχισμένες ἡμέρες μὲ
τὸν ἀνδρα της, τὸν Ἰάκωβο...

Ὅταν γύρισε στὸ Παρίσι ὁ Ἰάκωβος, ἔλαβε ἕνα τηλεγράφη-
μα πού τὸν ἀνασιτάωσε.

— Ἀλίκη, τῆς εἶπε τότε, ἂν σοῦλεγαν κακὸ γιὰ μένα θὰ μὲ
ἀγαποῦσες ἀκόμα ;

— Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ πῇ κακὸ γιὰ σένα.

— Καὶ ἂν ἦταν ἀλήθεια !

Ἐκείνη τότε σκέφθηκε μιὰ στιγμὴ καὶ τοῦ εἶπε:

— Κι' ἂν ἦταν ἀλήθεια, πάλι θὰ σ' ἀγαποῦσα...

Τὴν ἄλλη μέρα παρουσιάστηκαν δυὸ ἀνθρώποι πού ζήτησαν
τὸν Ἰάκωβο. Τότε ἐκεῖνος τῆς εἶπε:

— Πηγαίνω μὲ τοὺς κυρίους. Θὰ σὲ ἰδῶ αὔριο... Νὰ μείνης
στὸ σπίτι τῆς μητέρας σου...

Ἀπὸ τότε ὅμως δὲν τὸν ξαναεἶδε. Ὅπως ἔμαθε τὸν εἶχαν
συλλάβει γιὰ μιὰ κατάχρησι...

Ὅταν θυμήθηκε τὴν στιγμὴ ἐκείνη, ἡ Ἀλίκη ξανάρχισε νὰ
κλαίῃ ἀπαρηγόρητα. Γονάτισε μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Πανα-
γίας καὶ τὴν παρακαλοῦσε ὥρα ἀρκετὴ...

Ἡ Παναγία τῆς ἔδωσε θάρρος γιὰ νὰ ὑποφέρῃ.

* * *

Ἡ Ἀλίκη πέρασε πέντε χρόνων φριχτὴ ζωὴ. Δὲν ἔπαυσε νὰ
ἐργάζεται οὔτε στιγμὴ. Εἶχε ἀφήσει τώρα τὴ σοφίτα τῆς ὁδοῦ
Μότσαρτ καὶ κατοικοῦσε στὸ τέταρτο πάτωμα τοῦ ἴδιου σπιτιοῦ,
ἐξακολουθώντας νὰ ἐργάζεται. Φοροῦσε ὅμως μαῦρα κ' ἔτρωγε
λίγο. Μόνον τὸν πέμπτο χρόνο ἄρχισε νὰ περιποιητῆται λίγο τὸν
ἑαυτὸ της, νὰ ἐργάζεται λιγώτερο καὶ νὰ τρῶ ἀρκετὰ. Στὸ
χλωμὸ πρόσωπό της, φάνηκε ἕνα κύμα ζωῆς.

Ἐνα βράδυ τοῦ Ἀπριλίου, ἔκλεισε τὰ παραθυρόφυλλα καὶ
ἔβγαλε ἀπ' τὸ ἐρμάρι τὸ νυφικὸ της φόρεμα. Ὅταν τὸ φόρεσε
κυττάχτηκε στὸν καθρέφτη. Τῆς φάνηκε ὅτι τὸ πρόσωπό της ἦταν
κουρασμένο. Τὰ μάτια της ὅμως ἦσαν γεμάτα θέλησι καὶ ἔρωτα.

Τὸ σπίτι της τὸ εἶχε γεμίσει ἀπὸ ἄνθη. Ὅλα εἶχαν προετοι-
μασθῆ σαν γιὰ μιὰ μεγάλη γιορτὴ.

— Ὀκτώ καὶ τέταρτο... ψιθύρισε ἡ Ἀλίκη. Γιατὶ ν' ἀργῆ ἔτσι;

Πλησίασε στὴν πόρτα κ' ἔξαφνα ἀκούσε ἕνα ψίθυρο, σαν ἕνα
μακρυνὸ στεναγμὸ. Ἄνοιξε... Ἐνας ἀνθρώπος στεκόταν ἐκεῖ...

Ἦταν ὁ Ἰάκωβος !...

Καμπουριασμένος, μὲ σβυσμένα μάτια χωμένα στὶς κόγχες
τους, μὲ χλωμὰ φουσκωμένα μάγουλα... Ξανάκλεισε τὴν πόρτα
χωρὶς νὰ κυττάξῃ τὴ γυναίκα του. Ἐκείνη τὸν ἀκολουθοῦσε μὲ
τὸ βλέμμα της τρέμοντας... Κάτι τὴν ἔσπρωχνε νὰ πῆσῃ ἐπάνω

του, νὰ κρεμασθῆ στὸν λαιμὸ
του... μὰ δὲν τὸν ἀναγνώριζε...

Τῆς φαινόταν σαν ξένος...

— Σὲ φοβίζω... δὲν εἶν' ἔτσι;..

Δὲν μὲ γνώρισες;... Βέβαια... ἔ-
τσι ὅπως κατήντησα... ἔχω πειὰ

γεράσει...

Ἐβγαλε τὸ καπέλλο του καὶ

της έδειξε τὰ γκριζα του μαλλιά...

— Τί ώραίο ζευγάρι πού ήμαστε τότε... Ξ;... 'Εσύ ήσουν νέα και ώραία... Ποτέ δέν ήσουν τόσο ώραία!...

— Σε στενωχώνει αυτό; ρώτησε παρακλητικά ή 'Αλίκη...

Και τόν πλησίασε με άνοιχτά τὰ χέρια.

— "Οχι! "Οχι!... μή μ' άγγίζεις!... Είμαι ένας παρίας... Νόμισες λοιπόν ότι θά δεχόμουν τή θυσία σου; Νόμισες πώς έχασα κάθε αίσθημα φιλοτιμίας; Δέν έπρεπε νά έλθω διόλου... Ναί! 'Εκανα πολύ άσχημα... Μά θέλησα νά σε ιδώ για τελευταία φορά... και νά φύγω... Δέν σου άξίζω!...

— 'Ακουσέ με, 'Ιάκωβε...

— Σε παρακαλώ... Είσαι ελεύθερη! Λησμόνησέ με

Και προχώρησε πρὸς τήν πόρτα.

— 'Ιάκωβε... 'Ιάκωβε... 'Ακουσέ με πρώτα!... Πρέπει νά μ' άκούσης... 'Υπέφερες πολύ, τὸ ξέρω... Μά μήπως κ' έγώ δέν έργάστηκα πέντε χρόνια; 'Εργάστηκα, ταπεινώθηκα, τὰ δέχτηκα όλα για νά σε σώσω. Διέκοφα κάθε σχέση με τήν οικογένειά μου... 'Ο πατέρας μου με καταράστηκε! "Ολοι μου έλεγαν νά σ' άφήσω. 'Εγώ όμως υπέμεινα και υπέφερα... Στά μάτια του κόσμου έχεις τώρα αποκατασταθῆ...'

— Και στά δικά σου μάτια;... 'Αφησέ με, 'Αλίκη. Είδα πολλές δυστυχίες. 'Εζησα σέ τέτοιο περιβάλλον πού δέν μπορώ πειά νά γίνω εύτυχής... Δέν αγαπῶ ούτε τόν έυατό μου... Πώς θέλεις ν' αγαπήσω άλλον; Ποιός μπορεί νά μ' αγαπήσει έμένα;... 'Αν μείνω τώρα μαζί σου, αύριο θά ντραπής έσύ πρώτη, για τόν άνθρωπο πού έχεις κοντά σου. 'Ο άνθρωπος πού έγκλημάτησε είνε πεθαμένος... 'Η οικογένειά σου, ο κόσμος με περιφρονεί...

— 'Απατάσαι, 'Ιάκωβε... Είσαι αποκαταστημένος στά μάτια όλης τής κοινωνίας!..

— Πώς αυτό;

— Διάβασε!

Και του έδωσε ένα έγγραφο, με χαρτόσημο. 'Εκείνος άρχισε νά τὸ διαβάζη:

«'Εγώ ή χήρα Μαρτέν, δηλώ οτι ο κ. 'Ιάκωβος Ζαντρό, ο όποιος εδωχθη απ' τον σύζυγό μου, εν άγνοία μου και παρά την θέλησή μου, διά δήθεν κατάχρησην πέντε χιλιάδων φράγκων, μου επέστρεψε άκέραιον τὸ ποσόν τούτο, καθώς και τούς τόκους του.

«'Γνωρίζω ότι κατεχράτησε τὰ ως άνω χορήματα εις στιγμήν άνάγκης, με την πρόθεσιν νά τὰ επιστρέψη και δηλώ ότι έχω πλήρη πεποίθησιν στην εντιμότητά του, πρόθυμος νά τόν προσλάβω πάλιν εις τήν υπηρεσίαν μου».

'Ο 'Ιάκωβος πού μόλις κατώρθωσε νά συνέλθῃ από τήν έκπληξί του, ειπέ:

— 'Επλήρωσα;... Τί σημαίνει αυτό;... Μήπως έσύ... Μά πού τὰ θρήκες αυτά τὰ χρήματα;

— 'Ιάκωβε, ήσύχασε... Μην είσαι άδικος... 'Εργάστηκα... 'Επρεπε νά νοιώσης μόνος σου ότι έργάστηκα...

Κι' άμέσως πήγε σ' ένα τραπέζι και πήρε ένα κατάστιχο, όπου ήσαν γραμμένα, με χρονολογική τάξι, όλα τὰ έσοδα και τὰ έξοδά της.

— 'Ιδου τὸ 'Ημερολόγιό μου, 'Ιάκωβε!...

'Εκείνος κατέβασε τὸ κεφάλι και μιὰ άπέραντη ντροπή άντικατέστησε τόν θυμό του.

— Συγγνώμη, 'Αλίκη... Είσαι μιὰ άγία!...

'Εκείνη τότε του έπιασε τὰ χέρια και τόν κύτταξε με γλυκύτητα.

— Δέν θά μείνω! ειπέ άπότομα ο 'Ιάκωβος. Δέν θά κάνω τέτοια άνανδρία... Είσαι μιὰ εύγενική καρδιά... τὸ βλέπω. Και γι' αυτό δέν πρέπει νά ένώσης τήν τύχη σου, μ' έναν άθλιο, σαν κ' έμένα!... 'Εγώ είμαι τίποτα... ένα τίποτα!...

— Πάψε πειά νά μιλάς έτσι, 'Ιάκωβε, του ειπέ ή 'Αλίκη... Δέν θυμάσαι λοιπόν τις δυστυχισμένες ήμέρες πού περάσαμε μαζί... Δέν θυμάσαι πόσες φορές ώρκιστήκαμε τότε νά μή χωρισθούμε!... 'Εγώ, ποτέ μου δέν θά μπορέσω νά σ' αποχωρισθῶ. 'Εργάστηκα για σένα, για τήν εύτυχία σου... αλλά και για τήν δική μου... Δέν θέλεις τήν εύτυχία μας;

— Δέν μπορώ! ειπέ εκείνος με έπιμονή.

— Δέν μ' αγαπῶς πειά...

— Δέν ξέρω ν' αγαπῶ... 'Αγαπῶ κανείς τούς όμοίους του... Δέν είμαστε τὸ ίδιο. Σε τιμῶ σαν άγία... 'Εγώ είμαι ένας άθλιος!... 'Εκλεψα... 'Εκλεψα για τήν εύτυχία σου!... Δέν θέλω τήν έλεημοσύνη του έρωτός σου... Δέν θέλω νά με δέσης σαν πληγωμένο σκυλί!... 'Εσύ τώρα πειά δέν μπορεί ποτέ νά αισθανθῆς για μένα έρωτα, αλλά μόνον οίκτο!... Είμαι ο αιώνιος κλέφτης... Ο στιγματισμένος... Αύτὰ τὰ σκέφτηκα πολύ κατά τις άτελείωτες ώρες τής φυλακίσεώς μου.

— Μά δέν μένει πειά κανένα στίγμα! ψιθύρισε τότε ή 'Αλίκη. — Τὸ σίγμα τής φυλακῆς δέν σβύνεται ποτέ!... Μιὰ μέρα θά με περιφρονήσης... Καλύτερα νά με κλάψης από τώρα για πεθαμένο...

'Η 'Αλίκη τόν άκουγε φοβισμένη. Ποτέ δέν ειχε προβλέψει τέτοια σκληρότητα έκ μέρους του. Προσπάθησε νά τόν πείσει.

— Τί σε μέλει για τόν κόσμο, άφου έγώ σ' αγαπῶ; Και είμαι υπερήφανη γι' αυτό γιατί λίγες γυναίκες αγαπούν έτσι... Δέν εγκλημάτησε για μένα; Δέν ήμουν έγώ ή αίτία του σφάλματός σου;... Τί σε μέλει για τόν κόσμο; 'Ο κόσμος για σένα είμ' έγώ... Γιατί έκλεψες; 'Από άγάπη για μένα! Με τήν ίδια άγάπη σε πληρώνω κ' έγώ τώρα!... Τί σε μέλει για τόν κόσμο;

— 'Εσύ, ειπέ ο 'Ιάκωβος σιγά, έσύ είμεις καθαρή. 'Εγώ όμως έζησα στο σκυτάδι... Μιὰ μαυρίλα μουχει σκεπάσει τήν καρδιά και δέν μπορώ πειά ν' αγαπήσω...

— Θεέ μου!... Θεέ μου!... ειπέ ή 'Αλίκη, ένῶ τὰ δάκρυα έτρεχαν από τὰ μάτια της.

— "Οχι... όχι! ειπέ ο 'Ιάκωβος. "Ολα έτελειώσαν! Ξανά γυρίζω στο σκυτάδι...

'Εκείνη προσπάθησε νά τόν κρατήση, με μιὰ άπελπισμένη φωνή:

— 'Ιάκωβε!...

Τόν κρατούσε μ' όλη της τήν δύναμι...

— 'Ιάκωβε, σε τρομάζει τὸ φῶς;

— 'Ελέω τὸ σκυτάδι... τή λησμονιά!...

— Θα έλθω κ' έγώ μαζί σου στο σκυτάδι!... Θα κλέψω κ' έγώ!... Θα γίνουμε όμοιοι, αλλά δέν θά σ' άφήσω ποτέ!...

'Ο 'Ιάκωβος τώρα, με όρθάνοιχτα τὰ μάτια του, τήν κυτούσε με θαθεία έκπληξι:

— 'Εσύ νά κλέψης; Ποτέ!... "Οχι!... Ποτέ!... φώναξε.

Κ' έβλεπε μπροστά του τή φυλακή, τὸ μαύρο σκυτάδι. Νά κλέψη αύτῆ; 'Η γυναίκα του; Θα έκανε λοιπόν και αύτῆ τή θυσία, για νά ταπεινωθῆ και νά τόν φτάση;

Τότε μονο κατάλαβε, τί ειχε υποφέρει ή γυναίκα εκείνη και πόσο ο πόνος της, υπήρξε μεγαλύτερος απ' τόν πόνο των φυλακών. Νά κλέψη!... Καταπατούσε λοιπόν τώρα τήν κοινωνία και τις συνθήκες της, δεχόταν τὸ μαρτύριο, με τήν ύψηλή εκείνη άγάπη, πού εξαγνίζει και τὸ χειρότερο άμάρτημα; Με μιὰ άγάπη άμετάβλητη, αιώνια, θεία;...

Και τότε τὸ σκυτάδι πού σέπαζε τήν ψυχή του διαλύθηκε και τὸ φῶς, τὸ αιώνιο φῶς τής άγάπης, ζωογόνησε τήν στεγνωμένη του καρδιά...

'Ενας άνθρωπος νέος γεννιότανε μέσα του, μιὰ ψυχή καινούργια γεμάτη τρυφερότητα και άγάπη. Και τὰ δάκρυά του, πού έχυσε πολλή ώρα γονατιστός μπροστά στην 'Αλίκη, έέπλυναν σε μιὰ στιγμή, σαν μυρωμένο άρωμα, όλο τὸ ρυπος τής περασμένης του ζωῆς...

ΚΛΑΡΑ ΝΤΕΛΛΑΙ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΤΩΝ ΓΕΙΤΟΝΩΝ ΜΑΣ

ΟΙ ΣΕΡΒΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Μονάχα εκείνο πού δέν θ' άκούση ή γυναίκα, δέν θά τὸ ξαναπῆ σε άλλον.

'Η γυναίκα καταφεύγει στα δάκρυα, όπως ο κλέφτης στον ψεύτικον όρκο.

'Η γυναίκα γελάει όταν μπορῆ και κλαίει όταν θέλη.

'Η γυναίκες, τὰ παιδιὰ και τὰ σκυλιὰ θέλουν ξύλο!

Δέν υπάρχει στον κόσμο ωραιότερο πράγμα από μιὰ καλή νοικοκυρά, απ' τὸ νερό τής θρύσης και από ένα πουλί πού κλαίει.

— Σκέφτηκα πολύ στις άτελείωτες ώρες τής φυλακῆς μου...